Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Кафедра прикладної психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан факультету психології
_____ Павло СЕВОСТ'ЯНОВ
«___» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність:	І10 Соціальна робота
Освітня програма:	Соціальна робота та консультування
Вид дисципліни:	обов'язкова
Факультет	Навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету психології «26» червня 2026 року, протокол № 7

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Антон ШВАЛБ, кандидат психологічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри прикладної психології

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної психології
Протокол від «19» червня 2026 року № 22

Завідувачка кафедри прикладної психології
_____ Олена ГУЛЯЄВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіт

Гарант освітньо-професійної програми
_____ Ірина ЄВДОКИМОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ соціології та медіакомунікацій
Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ соціології та медіакомунікацій
_____ Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Загальна психологія» розроблена відповідно до освітньої програми «Соціальна робота та консультування» першого, бакалаврського, рівня вищої освіти спеціальності І10 Соціальна робота та консультування.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Загальна психологія» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про основні закономірності функціонування та розвитку психіки людини, психічні процеси, стани та індивідуально психологічні властивості особистості, психологічні механізми поведінки, діяльності, спілкування і взаємодії людини з іншими людьми, а також розвиток здатності використовувати психологічні знання для розуміння поведінки людини в соціальному середовищі та професійній діяльності у сфері соціальної роботи.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

1. Розкрити предмет, структуру, методологічні принципи, основні етапи становлення психології як науки, її місце в системі наук.
2. Ознайомити здобувачів з основними сучасними психологічними підходами і теоріями та їхніми можливостями у поясненні поведінки людини.
3. Сформувати розуміння принципів психологічного дослідження, основних методів, понять надійності й валідності, а також етичних вимог до психологічного дослідження.
4. Розкрити закономірності психічного розвитку людини та взаємодію біологічних, психологічних і соціальних чинників розвитку.
5. Сформувати уявлення про механізми відчуття, сприйняття, уваги, пам’яті, мислення та уяви.
6. Розкрити психологічні механізми емоцій, волі, мотивації та саморегуляції поведінки.
7. Сформувати розуміння темпераменту, характеру, здібностей та інтелекту як основ індивідуальних відмінностей.
8. Розкрити психологічні механізми спілкування, соціального сприйняття та міжособистісної взаємодії.
9. Сформувати уявлення про психологію малих і великих соціальних груп, лідерство, групову динаміку, соціальний вплив, конформізм, масову поведінку та конфлікти.
10. Розвинути здатність застосовувати психологічні знання для аналізу поведінки людини, складних життєвих обставин, міжособистісної та групової взаємодії у професійній діяльності фахівця із соціальної роботи.

1.3. Кількість кредитів

4 кредити ЄКТС.

1.4. Загальна кількість годин

120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов’язкова	
Денна форма здобуття освіти	Заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	6 год.

Семінарські заняття	
16 год.	2 год.
Самостійна робота	
72 год.	112 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ФК 4, Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань і встановлювати причинно наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких необхідна соціальна допомога

1.8. Пререквізити

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» викладається на першому році здобуття вищої освіти та має базовий характер. Засвоєння її змісту спирається на загальні знання про людину, суспільство, здоров'я та соціальні явища, набуті на попередніх рівнях освіти.

1.9. Постреквізити

Знання, уміння та компетентності, сформовані під час опанування навчальної дисципліни «Загальна психологія», створюють основу для подальшого вивчення навчальних дисциплін соціальної роботи та соціально поведінкового спрямування, пов'язаних із дослідженням особистості, соціалізації, міжособистісної та групової взаємодії, соціальної комунікації, складних життєвих обставин та професійної взаємодії з клієнтами соціальної роботи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ і методологія психології

Тема 1. Становлення психології як науки

Предмет і об'єкт психології. Основні етапи становлення психологічного знання. Психологія як самостійна наука. Виникнення експериментальної психології. Методологічні принципи психології. Структура сучасної психології та її основні галузі.

Тема 2. Сучасні напрями та підходи в психології

Психоаналітичний, поведінковий, когнітивний, гуманістичний та екзистенційний підходи. Пояснювальні можливості різних психологічних теорій. Структура психіки. Психічні процеси, стани та властивості. Свідоме і несвідоме у психічній діяльності.

Тема 3. Методи психологічного дослідження

Логіка психологічного дослідження. Гіпотеза, змінні та вибірка. Спостереження, експеримент, опитування, психодіагностичні методи. Тести, шкали та опитувальники. Надійність і валідність. Інтерпретація психологічних даних. Етичні принципи дослідження.

Розділ 2. Психічні процеси та індивідуальні особливості людини

Тема 4. Психічний розвиток і становлення особистості

Психічний розвиток, дозрівання, соціалізація та виховання. Основні підходи до пояснення психічного розвитку. Біологічні, психологічні та соціальні чинники розвитку.

Індивід, особистість та індивідуальність. Роль середовища і діяльності. Основні етапи розвитку людини впродовж життя.

Тема 5. Відчуття, сприйняття та увага як основа пізнання світу

Відчуття та їх види. Сприйняття, його властивості та закономірності. Аперцепція. Вплив контексту, досвіду та очікувань на сприйняття. Увага, її види, властивості та функції. Ілюзії сприйняття.

Тема 6. Пам'ять, мислення та уява як пізнавальні процеси

Основні процеси і види пам'яті. Форми та операції мислення. Розв'язання проблем і критичне мислення. Уява та її функції. Прогнозування, творчість і конструювання можливого.

Тема 7. Емоції та саморегуляція

Функції та основні теорії емоцій. Настрій, афект, стрес, фрустрація, тривога та емоційне напруження. Емоції у міжособистісній і груповій взаємодії. Емоційний інтелект. Психологічні механізми саморегуляції.

Тема 8. Воля як психічний процес

Воля та її функції. Свідома регуляція поведінки. Структура вольової дії. Мета, вибір і прийняття рішення. Вольові якості. Основні підходи до пояснення волі. Самоконтроль і подолання перешкод.

Тема 9. Мотивація людини

Потреба, мотив і мотивація. Основні теорії мотивації. Внутрішня і зовнішня мотивація. Мотивація досягнення та уникнення невдачі. Соціальні очікування як чинник мотивації. Освітня та професійна мотивація.

Тема 10. Темперамент і характер

Темперамент та його властивості. Класичні й сучасні підходи до темпераменту. Психофізіологічні основи індивідуальних відмінностей. Характер, його структура та формування. Співвідношення темпераменту і характеру. Соціальні чинники формування характеру. Акцентуації характеру.

Тема 11. Здібності, інтелект і професійна реалізація особистості

Здібності та задатки. Загальні й спеціальні здібності. Розвиток здібностей. Основні підходи до інтелекту. Емоційний і соціальний інтелект. Роль мотивації та досвіду у реалізації здібностей. Професійно значущі здібності фахівця із соціальної роботи.

Розділ 3. Людина у спілкуванні, групі та суспільстві

Тема 12. Психологія спілкування

Поняття і функції спілкування. Спілкування у соціальному житті та спільній діяльності. Вербальна і невербальна комунікація. Мова і мовлення. Міжособистісне спілкування. Комунікативні бар'єри. Активне слухання і зворотний зв'язок. Значення психології спілкування для професійної діяльності фахівця із соціальної роботи.

Тема 13. Соціальні групи: види, структура, статуси і ролі

Поняття соціальної групи. Види груп. Структура групи. Соціальний статус і соціальна роль. Рольові очікування та рольові конфлікти. Групові норми і цінності. Вплив групи на поведінку та самосвідомість людини.

Тема 14. Мала група: структура, динаміка і лідерство

Ознаки малої групи. Групова динаміка та етапи розвитку групи. Групові норми і згуртованість. Лідерство і керівництво. Стилі лідерства. Групове прийняття рішень. Груповий тиск і відповідальність.

Тема 15. Великі соціальні групи та масова поведінка

Види великих соціальних груп. Демографічні, професійні, етнічні, релігійні, політичні та культурні групи. Соціальна ідентичність. Соціальна категоризація і порівняння. Стереотипи та упередження. Психологія натовпу. Паніка, наслідування, емоційне зараження та масові рухи.

Тема 16. Груповий вплив, конформізм і конфлікти

Психологічні механізми соціального впливу. Групові норми, очікування і тиск. Конформізм, нонконформізм та незалежність. Інформаційний і нормативний вплив. Поняття, структура і динаміка конфлікту. Стратегії поведінки у конфлікті. Переговори, співпраця та медіація.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Денна, усього	Л	С	Сам.	Заочна, усього	Л	С	Сам.
Тема 1. Становлення психології як науки	8	2	0	6	8	2	1	5
Тема 2. Сучасні напрями та підходи в психології	8	2	0	6	8	0	1	7
Тема 3. Методи психологічного дослідження	8	2	2	4	8	0	0	6
Тема 4. Психічний розвиток і становлення особистості	8	2	0	6	8	2	0	6
Тема 5. Відчуття, сприйняття та увага як основа пізнання світу	8	2	2	4	8	0	2	6
Тема 6. Пам’ять, мислення та уява як пізнавальні процеси	8	2	2	4	8	0	0	8
Тема 7. Емоції та саморегуляція	8	2	0	6	8	0	0	8
Тема 8. Воля як психічний процес	7	2	0	5	7	0	0	7
Тема 9. Мотивація людини	7	2	2	3	7	0	0	7
Тема 10. Темперамент і характер	7	2	0	5	7	0	0	7
Тема 11. Здібності, інтелект і професійна реалізація особистості	7	2	2	3	7	0	0	7
Тема 12.	7	2	0	5	7	2	0	5

Назва теми	Денна, усього	Л	С	Сам.	Заочна, усього	Л	С	Сам.
Психологія спілкування								
Тема 13. Соціальні групи: види, структура, статуси і ролі	7	2	2	3	7	0	0	7
Тема 14. Мала група: структура, динаміка і лідерство	7	2	0	5	7	0	0	7
Тема 15. Великі соціальні групи та масова поведінка	8	2	2	4	8	0	0	8
Тема 16. Груповий вплив, конформізм і конфлікти	7	2	2	3	7	0	0	7
Разом за розділом 1	**24**	**6**	**2**	**16**	**24**	**2**	**2**	**20**
Разом за розділом 2	**60**	**16**	**8**	**36**	**60**	**2**	**0**	**58**
Разом за розділом 3	**36**	**10**	**6**	**20**	**36**	**2**	**0**	**34**
Усього годин	**120**	**32**	**16**	**72**	**120**	**6**	**2**	**112**

4. Теми семінарських занять

№	Тема	Денна форма	Заочна форма
1	Психологія як наука: становлення, сучасні напрями та методи психологічного дослідження.	2	2
2	Психічний розвиток людини. Відчуття, сприйняття та увага.	2	0
3	Пам’ять, мислення та уява у пізнанні й інтерпретації реальності.	2	0
4	Емоції, воля, мотивація та психологічні механізми саморегуляції.	2	0
5	Темперамент, характер, здібності та інтелект як основи індивідуальних відмінностей.	2	0
6	Психологічні механізми спілкування. Соціальна група: статуси, ролі, норми та цінності.	2	0
7	Мала група, групова динаміка і лідерство. Великі соціальні групи та масова поведінка.	2	0
8	Груповий вплив, конформізм і психологія конфлікту.	2	0
	Разом	**16**	2

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Денна форма	Заочна форма
1	Скласти схему основних етапів становлення психології та її місця серед наук про людину	6	6
2	Порівняти основні психологічні підходи за предметом пояснення, механізмами та розумінням поведінки	6	8
3	Проаналізувати психологічне дослідження: гіпотеза, змінні, вибірка, метод, обмеження, етика	4	6
4	Проаналізувати життєву ситуацію з позицій взаємодії біологічних, психологічних і соціальних чинників	6	6
5	Проаналізувати вплив контексту, очікувань і досвіду на сприйняття	4	6
6	Проаналізувати помилки пам’яті, когнітивне опрацювання інформації та роль критичного мислення	4	8
7	Проаналізувати ситуацію емоційної регуляції: переживання, функції емоцій та стратегії саморегуляції	6	8
8	Проаналізувати вольову дію в ситуації вибору, перешкоди або відкладеної винагороди	5	7
9	Проаналізувати мотиваційну ситуацію: потреби, мотиви, внутрішня та зовнішня мотивація	3	7
10	Порівняти темперамент і характер та їх прояви у поведінці людини	5	7
11	Проаналізувати співвідношення здібностей, інтелекту, мотивації, досвіду та професійної діяльності	3	7
12	Проаналізувати комунікативну ситуацію: вербальні та невербальні засоби, бар’єри, зворотний зв’язок	5	7
13	Проаналізувати структуру реальної або модельної групи: статуси, ролі, норми, цінності та зв’язки	3	7
14	Проаналізувати розвиток малої групи, згуртованість, лідерство та групове прийняття рішень	5	7
15	Проаналізувати приклад великої групи або масової поведінки через механізми ідентичності, стереотипізації, наслідування та емоційного зараження	4	8
16	Проаналізувати ситуацію групового тиску або конфлікту, визначити психологічні механізми та можливі стратегії взаємодії	3	7
	Разом	**72**	**112**

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачено.

7. Методи навчання

1. Лекція, проблемна лекція, пояснення та коментування.
2. Семінарське обговорення теоретичних положень і психологічних понять.
3. Аналіз кейсів і життєвих ситуацій із визначенням психологічних механізмів.

4. Аналіз класичних і сучасних психологічних експериментів, їх логіки, результатів, обмежень та можливостей інтерпретації.
5. Порівняння психологічних теорій і підходів.
6. Аналіз прикладів поведінки людини, міжособистісної та групової взаємодії, складних життєвих обставин і професійних ситуацій соціальної роботи.
7. Групова робота, проблемне обговорення, моделювання комунікативних і групових процесів.
8. Робота з науковими й навчальними текстами, схемами, таблицями, результатами досліджень, відео та інформаційними ресурсами.
9. Керована самостійна робота із застосуванням психологічних понять і теорій.
10. Тренувальні тестові завдання з акцентом на розуміння механізмів та їх застосування.
11. Консультації.

8. Методи контролю

Поточний контроль для денної форми здобуття освіти здійснюється під час семінарських занять, виконання завдань самостійної роботи та тематичних тестувань.
1. усне опитування та відповіді на проблемні питання;
2. участь у змістовому обговоренні;
3. аналіз кейсів, експериментів і модельних ситуацій;
4. індивідуальні та групові аналітичні завдання під час семінарів;
5. ситуаційні завдання на визначення і пояснення психологічних механізмів;
6. виконання завдань самостійної роботи;
7. тематичні тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі залікової роботи, що містить 40 тестових завдань із чотирма варіантами відповіді та однією правильною відповіддю. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Максимальна кількість балів становить 40.

Для допуску до підсумкового контролю здобувач освіти має набрати не менше 20 балів поточного контролю.

Для заочної форми поточний контроль здійснюється через виконання однієї контрольної роботи, що складається з двох теоретичних питань по 20 балів та есе «Мій психологічний портрет» до 20 балів. Максимальна кількість балів за контрольну роботу становить 60.

9. Схема нарахування балів
Денна форма здобуття освіти

Вид роботи	Кількість	Бал за одиницю	Максимум
Семінарські заняття	8	6	48
Тематичні тестування	3	4	12
Поточний контроль			**60**
Підсумкова залікова робота	1	40	40
Усього			**100**

Кожне тематичне тестування містить 8 тестових завдань. За кожну правильну відповідь нараховується 0,5 бали, за неправильну відповідь 0 балів. Максимум за одне тематичне тестування становить 4 бали.

Пропущене тематичне тестування здобувач освіти має право пройти в інший погоджений із викладачем час. Максимальний бал не знижується. Тестування має бути складене до завершення поточного контролю.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Заочна форма здобуття освіти

Складова	Максимальний бал		Разом
Теоретичне питання 1	20		
Теоретичне питання 2	20		
Есе «Мій психологічний портрет»	20		
Контрольна робота			**60**
Підсумкова залікова робота	40		40
Усього			**100**

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання
Семінарські заняття денної форми

6 балів: завдання виконано повно і правильно, психологічні поняття використано коректно, механізми визначено і пояснено, висновки аргументовано, теорію самостійно застосовано до конкретної ситуації.
5 балів: зміст опрацьовано правильно і достатньо повно, механізми пояснено, є аргументація та застосування теорії, але наявні окремі неістотні недоліки.
4 бали: основний зміст засвоєно, поняття та психологічні механізми переважно визначено правильно, однак відповідь неповна або недостатньо аргументована.
3 бали: продемонстровано загальне розуміння теми, але пояснення механізмів часткове, застосування теорії до ситуації викликає труднощі.
2 бали: відтворено окремі поняття і положення, але зв’язки між ними та психологічні механізми пояснено недостатньо.
1 бал: продемонстровано мінімальне фрагментарне знання матеріалу без достатнього розуміння механізмів.
0 балів: завдання не виконано або виконання не демонструє засвоєння матеріалу.

Відпрацювання пропущеного семінарського заняття

Будь яке пропущене семінарське заняття може бути відпрацьоване незалежно від причини пропуску та без надання документального підтвердження. Для відпрацювання здобувач освіти подає письмовий текст доповіді на одну з тем, передбачених методичними рекомендаціями до відповідного семінарського заняття. Максимальна оцінка за відпрацювання становить 4 бали, оскільки письмова робота дає змогу оцінити опрацювання змісту теми, але не може повністю замінити участь у семінарській взаємодії.
4 бали: робота змістовна, логічно структурована, психологічні поняття використано коректно, механізм пояснено, наведено доречні приклади та сформульовано власні висновки.
3 бали: тему опрацьовано правильно, основні поняття і механізми розкрито, але аргументація або приклади потребують уточнення.
2 бали: продемонстровано базове опрацювання теми, але виклад переважно описовий, наявні окремі неточності або недостатній зв’язок між теорією, механізмами та прикладами.

1 бал: робота фрагментарна, відтворює окремі положення без достатнього пояснення психологічних механізмів.
0 балів: роботу не подано, вона не відповідає темі або не демонструє опрацювання матеріалу.

Робота для відпрацювання має бути подана не пізніше ніж за одну добу до наступного семінарського заняття. Якщо обставини об'єктивно унеможливлюють дотримання цього строку, термін подання може бути визначений індивідуально за погодженням із викладачем.

Контрольна робота заочної форми

Контрольна робота виконується письмово та складається з двох теоретичних питань і есе «Мій психологічний портрет». Кожне теоретичне питання оцінюється до 20 балів, есе до 20 балів. Максимум за контрольну роботу становить 60 балів.

Теоретичне питання оцінюється за повнотою розкриття змісту, коректністю психологічної термінології, розумінням теорій і механізмів, логічністю та аргументованістю викладу, доречністю прикладів і самостійністю висновків.

Есе «Мій психологічний портрет» має демонструвати здатність застосовувати психологічні поняття та результати самоспостереження для осмисленого самоаналізу, уникати категоричних діагностичних висновків і містити підсумкову рефлексію.

Використання штучного інтелекту

ШІ заборонено використовувати під час тематичних тестувань, підсумкового семестрового контролю, усного опитування та інших індивідуальних контрольних процедур, для яких викладачем встановлено відповідне обмеження.

ШІ як асистент може використовуватися під час підготовки до семінарських занять і самостійної роботи для пошуку та первинної систематизації інформації, пояснення понять, планування роботи, створення запитань для самоперевірки, мовного та стилістичного редагування. Здобувач освіти зобов'язаний перевіряти отриману інформацію, розуміти використані поняття та бути здатним пояснити зміст поданої роботи.

ШІ як інструмент може використовуватися у спеціально визначених викладачем завданнях для аналізу можливостей і обмежень генеративних моделей, порівняння відповідей, виявлення помилок, упереджень та некоректних психологічних пояснень.

У письмовій роботі, під час підготовки якої використовувався ШІ, здобувач освіти зазначає факт використання, назву сервісу або моделі, дату використання та характер отриманої допомоги. На вимогу викладача здобувач освіти має пояснити спосіб використання ШІ, зміст роботи та застосовані психологічні поняття. Недекларованe використання ШІ у випадках, коли декларування є обов'язковим, або подання згенерованого матеріалу як самостійно виконаної роботи розглядається відповідно до вимог академічної доброчесності.

Неформальна та інформальна освіта

Результати неформальної та інформальної освіти в межах навчальної дисципліни окремо не зараховуються.

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка
90 до 100	зараховано
70 до 89	
50 до 69	
0 до 49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Загальна психологія: підручник для студентів закладів вищої освіти: у 2 т. / за заг. ред. С. Д. Максименка. 4 вид., перероб. і допов. Київ: Видавництво Людмила, 2025. Т. 1. 567 с.; Т. 2. 455 с.
2. Канівець Т. М., Фесун Г. С., Матейчук Н. Г., уклад. Практикум із загальної психології: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2025. 415 с.
3. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 352 с.
4. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра К, 2020. 564 с.
5. Spielman R. M., Jenkins W. J., Lovett M. D. Psychology 2e. Houston: OpenStax, 2020.

Додаткова література

1. Чорна І. М., авт. упоряд. Загальна психологія. Самостійна робота: методичний посібник. Тернопіль, 2024. 57 с.
2. Радчук В. М., Фесун Г. С., Канівець Т. М., уклад. Методи психологічних досліджень: навчально методичний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 200 с.
3. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. Щ., Темрук О. В. Загальна психологія: практикум: навчальний посібник. 7 вид. Київ: Каравела, 2019. 280 с.
4. Вільямс М., Пенман Д. Усвідомленість. Як знайти гармонію в нашому шаленому світі / пер. з англ. М. Коваленко. Харків: Моноліт Bizz, 2021. 256 с.
5. Розенберг М. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Харків: Фабула, 2020. 256 с.

11. Інформаційні ресурси

1. OpenStax. Psychology 2e. Відкритий повнотекстовий академічний підручник. https://openstax.org/details/books/psychology-2e
2. Noba Project. Introduction to Psychology: The Full Noba Collection. Відкрита колекція академічних навчальних модулів із психології.
3. Чорна І. М. Загальна психологія. Самостійна робота: методичний посібник. Тернопіль, 2024. 57 с. Електронний репозитарій Тернопільського національного технічного університету.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Електронні каталоги та наукові інформаційні ресурси.